

حضرت آیت الله خامنه‌ای در دیدار صدها نفر از کار آفرینان، سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی:

دستگاه‌های دولتی و نظارتی

نباید سرعت گیر

بخش خصوصی باشند

صفحه ۶

سرمقاله

آرین احمدی

دغدغه های فرهنگ

آنقدر که این روزها درگیر اخبار و مسائل اقتصادی و سیاسی هستیم ، کم تر به مسائل و چالش های فرهنگی توجه می کنیم ، و این عدم توجه تنها مختص به یک طبقه خاص جامعه نیست و متأسفانه بسیاری از اقشار جامعه به دلیل دغدغه های اقتصادی و کاری دچار بی تفاوتی در مسائل فرهنگی شده اند و یا این که مسائل فرهنگی اصولا در اولویت های اصلی آن ها نیست. روابط انسان ها این روزها بیشتر متأثر از مسائل مالی است تا مسائل فرهنگی ، به طور مثال کم تر این روزها در ازدواج ها به مسائل فرهنگی و اختلافات فرهنگی توجه می شود و گویی داشتن پول و رفاه تمام مسائل و اختلافات فرهنگی را به ظاهر از بین می برد و یا پدر و مادرها کم تر در تربیت فرزندان خود به مسائل فرهنگی آن ها توجه می کنند و بیشتر تمرکزشان به آموزش مهارت ها و کسب علم و البته ثروت فرزندانشان است و بسیار موارد دیگر که نشان دهنده آن است که این روزها فرهنگ و دغدغه های فرهنگی در ضعیف ترین و کم رنگ ترین حالت ممکن خود در میان بسیاری از اقشار جامعه قرار دارد ، موضوعی که با وجود تعداد بسیاری از سازمان ها و مراکز فرهنگی فعال در کشور که اتفاقا بعضا بودجه های کلانی هم به آن ها اختصاص داده می شود ، بیشتر تعجب برانگیز می شود. متأسفانه پایین آمدن حساسیت های فرهنگی در جامعه باعث ایجاد نوعی ابتذال فرهنگی در بسیاری از عرصه های اجتماعی شده است از سینما و فضای مجازی گرفته تا رفتارهای سازمانی و روابط اجتماعی ، همگی این روزها کم و بیش با ابتذال فرهنگی مواجه هستند . البته باید توجه داشت که جریان های ضد فرهنگی در کشورهای جهان در یک رتبه نیستند.

ادامه در صفحه ۲

پنجشنبه ۴ بهمن ۱۴۰۳
۲۳ رجب ۱۴۴۶
۲۳ ژانویه ۲۰۲۵
سال بیستم
شماره ۵۸۳۲
۸ صفحه
۱۰۰۰۰ تومان

مسیر بازارها با بازگشت ترامپ چگونه است؟

اقتصاد ایران در

هاله‌ای از نااطمینانی

گروه اقتصاد – یک کارشناس اقتصادی می‌گوید: ما در هاله‌ای از نااطمینانی در شرایط فعلی قرار داریم. نمی‌دانیم در آ آینده چه اتفاقی می‌افتد، این‌که نتیجه مذاکرات چه خواهد بود، نیروهای فشار داخلی به چه شکل عمل خواهند کرد و سیاست‌های اقتصادی داخلی در چه مسیری حرکت می‌کند. این‌ها خیلی مهم است. در ایران و آمریکا به فاصله چند ماه دو دولت جدید روی کار آمده‌اند، هر دو سیگنال‌هایی از مذاکره را به سمت یکدیگر می‌فرستند، اما آیا این سیگنال‌ها به مذاکره مستقیم بین دو دولت منتهی می‌شود؟ این سوالی است که امروز پیش روی افکار عمومی قرار دارد. اما نکته‌ای که در این میان وجود دارد، اثر مذاکره روی اقتصاد ایران است.

برخی از اقتصاددانان معتقدند با توجه به این‌که اقتصاد ما به اقتصاد بین‌الملل نیاز دارد و وابسته است، حتما اگر مذاکرات به یک توافق متصفانه‌ای برسد، می‌تواند گشایش‌های زیادی در اقتصاد ایران ایجاد کند و خود مذاکره و توافقات‌های اولیه می‌تواند بر رشد اقتصادی کشور و قیمت ارز و تورم اثر بگذارد. به باور آن‌ها، مذاکره حتما اثر فوری روی نرخ ارز خواهد داشت.

در همین رابطه، کامران ندری، اقتصاددان در گفت‌وگو با خبرگزاری خبرآنلاین در واکنش به این سوال که در حالی‌که مذاکرات انجام شود، چه تاثیری روی اقتصاد ایران خواهد داشت، می‌گوید: بستگی دارد که این مذاکرات، چه راه‌هایی را به سمت اقتصاد ایران باز کند و کمک کند که تجارت ما گسترش پیدا کند و موانع بانکی، تعرفه‌ای و انتقال تکنولوژی برداشته شود یا خیر.

شرح در صفحه ۶

در سفر به این شهر برای حل مشکلات استان صورت گرفت

قول پزشکیان به مردم

خوزستان

صفحه ۶

وای به روزی که هوا برفی یا بارانی باشد

پایتخت در تله

ترافیک

صفحه ۶

دولت پزشکیان؛ فرصت تکرار نشدنی برای مذاکره با آمریکا؟

تندروها

مشغول کارند!

همین صفحه

دولت پزشکیان؛ فرصت تکرار نشدنی برای مذاکره با آمریکا؟

تندروها مشغول کارند!

وقتی رهبری تصمیم بگیرند، تندروها هم ساکت می شوند

حسین مرعشی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب نیز با تأکید بر رابطه نزدیک پزشکیان با رهبری و هماهنگی رئیس‌دولت با سیاست‌های کلی نظام به روزنامه اعتماد گفته: «تندروها را نمی‌توان حذف کرد. در جمهوری اسلامی آنها همواره حرکت‌های ایدایی داشته‌اند ولی تعیین کننده نبوده‌اند. وقتی رهبری تصمیمی را بگیرند، آنها نیز ساکت می‌شوند. امروز مهم این است که هماهنگی و رابطه جناب آقای پزشکیان با رهبری بسیار خوب و نزدیک است. همکاری و همراهی آقای رئیس‌جمهور با سیاست‌های کلی نظام و آوردن قدرت رهبری پشت سر دولت، می‌تواند تحركات تندروها و مانع تراشی‌های‌شان را خنثی کند.»

مرتضی الویری، فعال سیاسی اصلاح‌طلب نیز در خصوص اظهارات پزشکیان به روزنامه شرق گفته: معتمد این اقدام با تأیید و موافقت کلیت نظام نیز بوده است. بعید می‌دانم بدون هماهنگی با رهبری عالیرتبه و تصمیمات لازم چنین اقدامات و پیام‌هایی ارسال شده باشد.

محمدعلی ابطی فعال سیاسی اصلاح‌طلب نیز با اشاره به روی کار آمدن دولت ترامپ در آمریکا در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «ترامپ شمشیر دولبه است. هم می‌تواند فرصت خوبی باشد و هم خظرآفرین. در دوره ترامپ میدان و مذاکره و دیپلماسی بیشتر از همیشه به کمک یکدیگر نیاز دارند. خدا کند که به نفع مردم ایران تحریم ها کاهش پیدا کند و دیپلماسی ما بتواند این دوران را به جای تهدید به فرصت تبدیل کند. در دوران ترامپ دیپلماسی سنتی جواب نمی‌دهد.»

پزشکیان؛ یک فرصت تکرار نشدنی؟

اگر دولت پزشکیان مجال گفت‌وگو پیدا کند اولین دولتی نخواهد بود که با آمریکا وارد مذاکره می‌شود؛ اما به نظر می‌رسد که او خوش اقبال‌تر از دیگر روسای جمهور در مورد مذاکره رو در رو باشد. مذاکره مستقیم دولت‌ها در جمهوری اسلامی با طرف آمریکایی تا دوره حسن روحانی یک تابو به حساب می‌آمد. روحانی اما به واسطه سوابق دیپلماتیک خود، توانست خرق عادت کند؛ خرق عادتی که البته برای دولت او بی‌هزینه هم نبود؛ نیروهای تندرو در زمان مذاکرات هسته‌ای دولت او را بی‌نصیب نمی‌گذاشتند. دولت ابراهیم رئیسی هم که با روی کار آمدن خود در برابر پاسخ به سوال گفت‌وگو با آمریکا یک کلمه بیشتر نداشت: «نه!» و البته آثار همین یک کلمه در عرصه‌های مختلف خود را نشان داد.

اکنون با توجه به آن‌که مذاکره با آمریکا برای دولت پزشکیان خرق عادت نیست و ریاست جمهوری او به‌نوعی حاصل اجماع گروه‌های سیاسی برای حل بخشی از مسائل کشور است، می‌توان پزشکیان را نه فقط در زمینه مذاکره و برقراری رابطه با آمریکا، یک فرصت استثنایی و شاید تکرار ناشدنی برای نظام جمهوری اسلامی دانست. خصوصا آن‌که تندروی هایی که نسبت به دولت روحانی وجود داشت تا به این جای کار حداقل در مورد پزشکیان وجود ندارد.

قبلی متفاوت است. کشورها هم با مشکلات اقتصادی و تحریمی زیادی روبه‌رو است. لذا، تصمیم‌گیرندگان نظام به این مخالفت ها توجهی نمی‌کنند.»

تصمیمات اصلی از طریق رهبری، رئیس جمهور و شورای عالی امنیت ملی اتخاذ می‌شود

حسن قشقای، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس نیز در خصوص تصمیم‌گیری برای مذاکره و رابطه با آمریکا به خبرگزاری دانشجو گفته: «تصمیمات اصلی در خصوص روابط با آمریکا از طریق مقام معظم رهبری، رئیس‌جمهور و شورای عالی امنیت ملی اتخاذ می‌شود.»

احمد بخشایش، عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس نیز با بیان اینکه بهتر است مذاکرات ایران و امریکا به صورت مستقیم انجام شود، معتقد است: «یکی از حسن‌های آقای پزشکیان این است که کارهایی که انجام می‌دهد، با مقام معظم رهبری هماهنگ می‌کند و درباره مذاکرات نیز این اقدام را انجام داده و تا جایی که من اطلاع دارم، ایشان مایل به مذاکره با آمریکا و نیز هستند. معمولاً عمان به عنوان واسطه بین ایران و آمریکا عمل می‌کند، اما بهتر است مذاکرات به صورت مستقیم انجام شود.»

انجام با آمریکا خط قرمزیهای زیادی دارد

فتح‌الله توسلی نماینده بهار و کبودرآهنگ در مجلس نیز درباره احتمال از سرگیری مذاکرات با امریکا می‌گوید: تصمیم‌گیری درباره این مسئله بالاتر از سطح کمیسیون‌های مجلس است. امریکا کشوری است که جنایت‌های زیادی علیه کشور ما مرتکب شده، از جمله به شهادت رساندن حاج قاسم سلیمانی است که این موضوع به هیچ عنوان از ذهن و دل مردم ایران و دستداران مقاومت در جهان پاک نخواهد شد.او البته اضافه کرده: هنوز درباره این مسئله که دولت تصمیم دارد با امریکا مذاکره کند، چیزی به مجلس ارائه نشده و اگر هم شود، خط قرمزیهای زیادی درباره آن وجود دارد.

مطهری: به مذاکره مستقیم، توافق و حتی رابطه با آمریکا اعتقاد دارم

علی مطهری، نماینده سابق مجلس نیز در گفته: بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید، هم می‌تواند به نفع ما در ایران تمام شود و هم می‌تواند به ضرر ما تمام شود. به اعتقاد این فعال سیاسی به هیچ عنوان مذاکره مستقیم با امریکا و حتی رابطه با آمریکایی‌ها، نه به معنای تسلیم شدن در برابر خواسته‌های امریکا، است و نه فراموش شدن آرمان‌های انقلاب اسلامی. ما می‌توانیم مذاکره مستقیم با امریکا را شروع کنیم و به توافق برسیم و حتی رابطه را با ایالات متحده از سر بگیریم و در عین حال آرمان‌های انقلاب اسلامی هم پابرجا باشد. این دو منافاتی با همدیگر ندارند. برای مثال آیا اگر اگر جمهوری اسلامی ایران به دنبال مذاکره و توافق و حتی رابطه با امریکا باشد، به معنای آن خواهد بود که ایران آرمان فلسطین را رها کرده است یا آن را فراموش خواهد کرد؟ قطعاً اینگونه نخواهد بود. اتفاقاً حتی مذاکره مستقیم و توافق با امریکا می‌تواند به پرتگ شدن بیش از پیش آرمان فلسطین کمک کند.

عبدالعلی‌زاده: حاکمیت نظام هم به مذاکره رو در رو رسیده است

علی عبدالعلی‌زاده، نماینده ویژه رییس جمهور در اقتصاد دریامحور نیز اخیراً گفت: «باید با آقای ترامپ مذاکره کنیم نمی‌شود که مسائل کشور را معلق نگه داشت ضمن اینکه مجموع حاکمیت نظام هم به مذاکره رو در رو رسیده است.» این اظهارات با وجود آن‌که حوشی و واکنش‌های تندی برای عبدالعلی‌زاده به همراه داشت نشانه‌ای از هماهنگی دولت پزشکیان با حاکمیت بر سر گفت‌وگو با امریکا بود. در واکنش به این اظهارات اما مهدی کوچک‌زاده نماینده پایداری‌چی مجلس گفت: «آقای عبدالعلی‌زاده اگر این حرف‌ها را جلوی مردم تبریز می‌زد مردم تبریز دهانش را خرد می‌کردند.»

تندروها آرام خواهند گرفت؟

اما به نظر می‌رسد اولین مانع بین گفتگوی ایران و امریکا نیروهای تندرو جناح راست هستند. کسانی که در دوره حسن روحانی به عنوان دلوایس شناخته می‌شدند و مابها قبل، گرد سعید جلیلی می‌گشتند تا او را راهی پاستور کنند. با این حال کنشگران و تحلیل‌گران بر این باورند که در صورت اراده رهبری تندروها آرام خواهند شد.

حمیدرضا ترقی، قائم مقام حزب مؤتلفه نیز در یک گفت‌وگو مخالفت خود با مذاکره با دولت ترامپ را اعلام کرده اما متذکر شده است که مذاکره با آنهایی که برجام را پاره کرده‌اند می‌تواند ادامه پیدا کند. با این حال او در بخش دیگری از سخنان خود به فرارو گفته: «موضوعات باید در شورای عالی امنیت ملی به بحث گذاشته شود و به تأیید مقام معظم رهبری برسد و اگر ایشان اجازه دادند، طبیعتاً مردم نیز مایلند این مذاکرات انجام شود.»

پشتوانه اظهارات پزشکیان، نظام است

سیاسیون موافق مذاکره با آمریکا نیز البته تأکید دارند پزشکیان در هماهنگی با رهبری و در چارچوب سیاست های کلی نظام این مسیر را دنبال خواهد کرد. محمد سلامتی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب در گفت‌وگو با خبرنگاران معتقد است که پزشکیان اظهارات خود را در خصوص گفت‌وگو با آمریکا با پشتوانه حاکمیت بیان کرده است. او می‌گوید: «... الان پشتوانه اظهارات او نظام است، این افراد (تندروها) در کارشکنی کاری از پیش نخواهند برد و خود را ضایع می‌کنند. این نوع منتقدان راه حلی ندارند، می‌خواهند قدرت انقلابی کسب کنند. همچنین چون انقلابی نیستند راه‌های انقلابی هم بلد نیستند. بنابراین، در زمانی که آقای پزشکیان پشتوانه نظام را دارد، این افراد کاری از پیش نخواهند برد.»

اگر نظام تصمیم گرفته باشد، مخالفان نمی‌توانند سنگ‌اندازی کنند

عبدالرضا فرجی‌راد، تحلیل گر سیاست خارجی و دیپلمات پیشین ایران نیز به خبرنگاران می‌گوید: «من فکر می‌کنم، اگر مجموعه نظام تصمیم گرفته باشد، می‌توانند مخالفت خودشان را بیان کنند اما نمی‌توانند در برابر آنچه تصمیم گرفته سنگ اندازی کنند. خصوصاً در امریکا دولتی روی کار آمده که با دولت

نامش که می‌آید ذهن ده‌ها میلیون ایرانی به سمت پاره کردن برجام و فشار حداکثری می‌رود. اگرچه «دونالد ترامپ» مبدع تحریم علیه جمهوری اسلامی نبود، اما شدیدترین تحریم‌ها در دوره او اتفاق افتاد. در همه چهار سالی که او از کاخ سفید رفته بود، احتمال بازگشت او و اعمال فشارهای اقتصادی بر ایران وجود داشت. حال ترامپ برای بار دیگر به کاخ سفید رفته و با تکرار سخنان پیشین خود می‌گوید: «ما بازگشتیم تا ایران را پاسخگو کنیم و بهره‌برداری آن از پول نفت برای تأمین مالی سازمان‌های تروریستی را متوقف کنیم.»

به گزارش خبرنگاران این خط و نشان‌ها اما یک سوی ماجراست. او در تمام دورانی که سیاست فشار حداکثری به جمهوری اسلامی را دنبال می‌کرد به دنبال گفتگو با مقامات ایران نیز بود و این روزها نیز سیگنال هایی از مذاکره با ایران را به سمت دولتمردان چهاردهم فرستاده است.

این سیگنال ها اما به چه نقطه ای خواهد رسید؟ آیا نشست دور یک میز، پیاده روی و گفتگوی مستقیم مقامات ایرانی با همتایان آمریکایی‌شان ممکن خواهد بود؟

سیگنال هایی دو طرفه برای مذاکره مستقیم

ارزیابی فضای سیاسی و سیگنال‌هایی که این روزها از سمت برخی دولتمردان صادر می‌شود حاکی از آن است که ایران در شرایط کنونی به اندازه دوره پیشین ریاست جمهوری ترامپ با مذاکره مخالف نیست، اما نه مذاکره با هر شرایطی. مسعود پزشکیان رئیس دولت چهاردهم هفته گذشته پیش از تحلیف ریاست جمهوری دونالد ترامپ در گفت‌وگو با شبکه تلویزیونی NBC امریکا اعلام کرد که ایران مشکلی برای مذاکره ندارد.

اعلام رسمی پزشکیان: تصمیم‌گیر نهایی گفت‌وگو با آمریکا رهبریست

پزشکیان با بیان این‌که رهبری تصمیم‌گیرنده نهایی درباره گفت‌وگو با آمریکاست اضافه کرد: «آنچه که باعث می‌شود رهبر معظم انقلاب ما به عنوان تصمیم‌گیر نهایی در این رابطه همراهی کنند و همیشه هم البته همراه بودند، در حاشیه همایش وفاق ملی وقتی در بین خبرنگاران قرار گرفت مذاکره با امریکا را منوط به تصمیم مقامات نظام دانست و گفت: «تصمیم‌گیری این موضوع با مقامات نظام است، من می‌گویم همیشه امکان دارد.»

خبر

چالش‌های پیش روی ترامپ

استاد ژئوپلیتیک دانشگاه معتقد است سیاست‌های ترامپ در دوره جدید ریاست جمهوری با تأکید بر اولویت دادن به مسائل داخلی آمریکا همراه خواهد بود، اما در سیاست خارجی احتمالاً با اروپا، ناتو، چین و حتی نتانیاهو دچار مشکل شود. به گزارش ایسنا، «دونالد ترامپ» روز دوشنبه ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ در کنگره آمریکا، به‌عنوان چهل و هفتمین رئیس‌جمهور آمریکا سوگند یاد کرد. او در نخستین ساعات حضور خود در کاخ سفید فرمان‌های بسیاری را صادر و یا فرمان‌های «جو بایدن» رئیس‌جمهور پیشین آمریکا را لغو کرد. خروج از توافق اقلیمی پارس، عفو افرادی که به ساختمان کنگره حمله کرده بودند، خروج از سازمان بهداشت جهانی، امن کردن مرزهای جنوبی، اعلام وضعیت اضطرار ملی در مرزهای جنوبی، توقف خرید نفت از ونزوئلا و تعلیق کمک‌های آمریکا به اوکراین بخشی از اقداماتی است که ترامپ در نخستین ساعات ریاست‌جمهوری خود انجام داده است. برخی از اظهارات ترامپ با واکنش مقامات از سوی کشورهای مخاطب مواجه شد. «ماتئو نینگ» سخنگوی وزارت خارجه چین در واکنش به اظهارات رئیس‌جمهور آمریکا مبنی بر «اعمال تعرفه ۱۰ درصدی بر واردات کالا از چین از ماه آینده»، بار دیگر تأکید کرد که پکن از منافع ملی خود محافظت خواهد کرد. سخنگوی وزارت خارجه چین همچنین تأکید کرد: «در جنگ‌های تجاری هیچ برنده‌ای وجود ندارد.»

همچنین «نانسی پلوسی» عضو دموکرات مجلس نمایندگان آمریکا در واکنش به اقدام ترامپ در عفو افرادی که به کنگره حمله کرده بودند، تأکید کرد که اقدامات رئیس‌جمهور توهینی ظالمانه به سیستم قضایی ما و قهرمانانی است که در حین حفاظت از کنگره و قانون اساسی دچار جراحات جسمی و آسیب شدند.

اولویت نخست ترامپ مسائل داخلی آمریکاست

«عبدالرضا فرجی‌راد» در گفت‌وگو با ایسنا در تحلیلی خود از نخستین اقدامات و اظهارات «دونالد ترامپ» به‌عنوان رئیس‌جمهور جدید آمریکا هم‌زمان با ورود به کاخ سفید، گفت: آنچه از اظهارات ترامپ می‌توان متوجه شد، این‌که اولویت نخست او مسائل داخلی آمریکا است؛ از مساله مهاجرت، مرزها تا تورم، سرمایه‌گذاری ثروتمندان آمریکا و همچنین تعرفه‌ها در اولویت‌های ترامپ قرار دارد و این موضوعات را در فرمان‌هایی که صادر کرده می‌بینیم.

وی افزود: علاوه بر این یکسری مسائل فرعی هم اتفاق افتاده که شاید اخلاقی نبوده و ترامپ به آن پرداخته است مانند عفو افرادی که به کنگره حمله کردند؛ در حالی که این موضوع خلاف مقررات آمریکا و امنیت و ثبات این کشور است. دیپلمات پیشین کشورمان با تأکید بر این‌که «اولویت نخست ترامپ مسائل داخلی است»، اظهار کرد: در مسائل مرتبط با سیاست خارجی نیز بی‌توجه نبوده، اما تأکید ترامپ بر این است که آمریکا در هیچ جنگی وارد نشود و پول‌های خود را بیهوده‌ی هدر ندهد. حتی در مورد محیط زیست هم که مقرر شده بود سالانه ۵۰ میلیارد دلار پرداخت شود و در دوره بایدن بخشی از این اعتبارات تأمین و پرداخت شد و مابقی مانده بود. ترامپ به طور کلی این مصوبه را حذف کرد. همچنین از سازمان بهداشت جهانی که آمریکا باید سالانه به آن کمک کند، بار دیگر خارج شد.

فرجی‌راد همچنین بیان کرد: بنابراین تأکید ترامپ بر صلح است و این‌که آمریکا در هیچ جنگی دخالت نکند و چه بسا کمک کند تا جنگ‌های دیگر نیز پایان یابند مانند اوکراین که در اظهارات هم مطرح کرد اگر پوتین آمادگی ندارد در مورد صلح اوکراین گفت‌وگو انجام شود، تحریرهای بیش‌تری را اعمال کند. استاد ژئوپلیتیک دانشگاه ادامه داد: در موضوعات مربوط به خاورمیانه نیز ترامپ برای آتش‌بس در غزه به نتانیاهو فشار آورد و دیدیم که حماس هم اعلام کرد که آمادگی دارد با نماینده آمریکا گفت‌وگو کند، اما در ارتباط با ایران «برایان هوک نماینده آمریکا در امور ایران» را که خود تعیین کرده بود، اخراج کرد و احتمالاً به این دلیل که گفته بود آماده فشار حداکثری به ایران هستیم.

وی تصریح کرد: گویی ترامپ به اطرافیان و مسئولین دولتش گفته درباره ایران مصاحبه نکنند حتی اگر منفی باشد. لذا به نظر می‌رسد در حال بررسی هستند که در رابطه با ایران چه کار کنند و مشاور ترامپ هم گفته بود در ژانویه به جمع‌بندی می‌رسیم. دیپلمات پیشین کشورمان در ادامه گفت: به طور کلی در سیاست خارجی آنچه ترامپ تاکنون نشان داده، از جنگ فرار می‌کند و نمی‌خواهد هزینه دهد، اما به نظر با اروپا، ناتو و چین دچار مشکل خواهد شد، در رابطه با ایران باید صبر کنیم تا سیاست و برنامه‌اش مشخص شود، اما احتمالاً انتخاب اول ترامپ مذاکره باشد اگر نتیجه بگیرند وارد درگیری نظامی با ایران نمی‌شود شاید در قالب فشار حداکثری و یا تحریم‌های نفتی اقدامی انجام دهند.